

GP 027 GP

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PENUBUHAN TADIKA DAN TASKA 2017

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PENUBUHAN TADIKA DAN TASKA 2017

**PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa)
KEMENTERIAN KESEJAHTERAAN BANDAR, PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN
2017**

Cetakan Pertama 2017

© Hak cipta

PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa)
Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Hak cipta terpelihara

Mana-mana bahagian dalam laporan ini tidak boleh diterbitkan semula, disimpan dalam cara yang boleh dipergunakan lagi atau pun dipindahkan dalam sebarang bentuk cara, sama ada dengan cara elektronik, gambar rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit terlebih dahulu.

ISBN 978 – 967 – 5456 – 52 – 7

Diterbitkan di Malaysia oleh

PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa)
Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan
Tel : 03 – 2081 6000 Fax: 03 – 2094 1170

Pemberitahuan

Garis Panduan ini telah diangkat dan dipersetujui oleh Mesyuarat Jemaah Menteri pada 21 Jun 2017 dan Mesyuarat Majlis Negara Bagi Kerajaan Tempatan (MNKT) Ke-71 pada 10 Julai 2017.

Garis panduan ini menggantikan Garis Panduan Penubuhan TADIKA dan TASKA yang telah dikeluarkan oleh PLANMalaysia pada tahun 2012.

Garis panduan ini tidak mengatasi mana-mana garis panduan lain. Pelaksanaan dan penguatkuasaan kepada garis panduan yang terkandung di dalam garis panduan ini perlu selaras dengan rancangan pemajuan yang sedang berkuatkuasa di sesuatu kawasan pihak berkuasa tempatan.

Ia juga perlu dibaca bersama dengan beberapa garis panduan lain yang berkaitan yang disediakan oleh PLANMalaysia dan juga agensi-agensi yang terlibat dengan penyediaan TADIKA dan TASKA.

GLOSARI

CSR	- Corporate Social Responsibility (Tanggungjawab Sosial Korporat)
JK	- Jabatan Kesihatan
JBPM	- Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia
JKM	- Jabatan Kebajikan Masyarakat
JPN	- Jabatan Pelajaran Negeri
PLANMalaysia	- PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa)
kp	- Kaki persegi
KAP	- Kursus Asuhan dan Didikan Awal Kanak-Kanak PERMATA
KKM	- Kementerian Kesihatan Malaysia
KM	- Kebenaran Merancang
KPM	- Kementerian Pelajaran Malaysia
KPKT	- Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan
KPWKM	- Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
KTN	- Kanun Tanah Negara
mp	- Meter persegi
NKEA	- <i>National Key Economic Area</i>
NKRA	- <i>National Key Result Area</i>
OKU	- Orang Kurang Upaya
OSC	- <i>One Stop Centre</i>
PBN	- Pihak Berkuasa Negeri
PBT	- Pihak Berkuasa Tempatan
RKK	- Rancangan Kawasan Khas
RT	- Rancangan Tempatan
SSM	- Suruhanjaya Syarikat Malaysia
TASKA	- Taman Asuhan Kanak-kanak
TADIKA	- Taman Didikan Kanak-kanak
UKBS	- Undang-undang Kecil Bangunan Seragam

ISI KANDUNGAN

1.0	TUJUAN	1
2.0	LATAR BELAKANG	1
3.0	SKOP	2
4.0	PERUNTUKAN PERUNDANGAN DAN PERATURAN	3
5.0	DEFINISI	4
5.1	TADIKA	4
5.2	TASKA	4
6.0	PRINSIP-PRINSIP PERANCANGAN	6
6.1	Keselamatan	6
6.2	Penyediaan Kemudahan Yang Mencukupi	6
6.3	Keselesaan	6
7.0	GARIS PANDUAN PERANCANGAN	6
7.1	Perancangan Tapak Dan Ruang Penyediaan	6
7.2	Kategori Premis Bagi Penubuhan Tadika Dan Taska	7
7.3	Lokasi dan Keadaan Tapak	9
7.4	Keperluan Penyediaan Tadika Dan Taska	10
7.5	Had Ketinggian Mengikut Kegunaan Bangunan (Bagi Bangunan Berbilang Tingkat)	11

7.6	Keperluan Ruang Minimum Kanak-Kanak	12
7.7	Reka Bentuk Sejagat (Universal Design)	14
8.0	SYARAT-SYARAT PENUBUHAN	15
8.1	Nisbah Penjagaan	16
8.2	Penubuhan Pasukan Khas Waktu Kecemasan	17
8.3	Pengangkutan Dan Penyediaan Makanan	18
8.4	Kursus, Latihan Dan Kurikulum Keselamatan	18
8.5	Pengurusan Dan Penyelenggaraan	19
9.0	SYARAT-SYARAT KESELAMATAN DI BANGUNAN BERBILANG TINGKAT	19
9.1	Bahan Binaan Bangunan	19
9.2	Laluan Pelepasan Diri	20
9.3	Dinding Pengasing/Petak	20
9.4	Peralatan Pencegah Kebakaran	21
9.5	Had Aktiviti Memasak	22
9.6	Pintu Dan Laluan Keselamatan Kebakaran	22
9.7	Dinding Dalaman (Partition)	24
9.8	Tanda 'KELUAR'	24

9.9	Pencahayaan Kecemasan	25
9.10	Pemasangan CCTV	26
9.11	Kawasan Perhimpunan Kecemasan (Emergency Assembly Area)	26
9.12	Penyediaan Pelan Keselamatan Kebakaran Dan Bencana	27
9.13	Perakuan Pelan	28
9.14	Kuasa Melulus Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia	28
10.0	PROSES PENUBUHAN TADIKA DAN TASKA	29
10.1	Tiada Proses Kelulusan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan Bagi Tapak Khas Yang Telah Didirikan Bangunan	30
10.2	Melalui Proses Permohonan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan Bagi Tapak Khas Yang Belum Didirikan Bangunan	30
11.0	PENUTUP	33
	LAMPIRAN	34
	RUJUKAN	40

SENARAI RAJAH

RAJAH 1	: Had Ketinggian Tadika Dan Taska Yang Dibenarkan Ialah 18 Meter (Ukuran Jarak Dari Aras Akses Perkakas Bomba), Iaitu Sehingga Kira-Kira Aras 5	3
RAJAH 2	: Tidak Perlu Melalui Proses Kelulusan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan	31
RAJAH 3	: Melalui Proses Permohonan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan	32

SENARAI JADUAL

JADUAL 1	: Jenis-jenis TASKA	5
JADUAL 2	: Keperluan Penyediaan TADIKA dan TASKA Mengikut Bilangan Unit Kediaman	10
JADUAL 3	: Had Ketinggian Mengikut Kegunaan Bangunan	11
JADUAL 4	: Contoh Pengiraan Keluasan Ruang Lantai TADIKA	13
JADUAL 5	: Keluasan Ruang Lantai Minimum TASKA	14

SENARAI FOTO

FOTO 1	: Contoh aktiviti kanak - kanak di TADIKA dan TASKA.	4
FOTO 2	: Contoh persekitaran di dalam ruang TASKA.	5
FOTO 3	: Contoh TADIKA/TASKA di kawasan yang telah diluluskan sebagai TADIKA/TASKA.	7
FOTO 4	: Contoh TADIKA/TASKA di bangunan pejabat.	8
FOTO 5	: Contoh TADIKA/TASKA yang dibenarkan di Kawasan perumahan.	9
FOTO 6	: Contoh reka bentuk ruang permainan di dalam dan di kawasan terbuka bangunan yang mendapat cahaya matahari terus.	15
FOTO 7	: Semua pintu keluar atau yang menuju ke kawasan terbuka hendaklah hanya membuka ke arah keluar.	23
FOTO 8	: Tangga, koridor dan lorong yang menuju ke tempat keluar hendaklah ditempatkan berasingan atau terlindung untuk mengelakkan apa-apa bahaya.	23
FOTO 9	: Tanda 'KELUAR' yang diterangi berterusan.	25
FOTO 10	: Bagi pintu keluar yang terselindung, tanda 'KELUAR' dengan anak panah menunjukkan arah perjalanan menuju ke pintu tersebut.	25
FOTO 11	: Lampu pencahayaan kecemasan.	26
FOTO 12	: Kawasan Perhimpunan Kecemasan (Emergency Assembly Area) yang ditanda dengan jelas dan berteduh.	27

1.0 TUJUAN

Garis Panduan Perancangan dan Penubuhan Taman Didikan Kanak-kanak (TADIKA) dan Taman Asuhan Kanak-Kanak (TASKA) 2017 (GPPP TADIKA dan TASKA 2017) ini disediakan bertujuan untuk memudah cara serta memberi panduan kepada Pihak Berkuasa Negeri (PBN), pihak berkuasa tempatan (PBT), agensi pelaksana dan pemaju dalam merancang, menubuh dan mengawal pembangunan TADIKA dan TASKA. GPPP TADIKA dan TASKA 2017 ini menggantikan Garis Panduan Penubuhan TADIKA dan TASKA 2012 (GPP TADIKA dan TASKA 2012).

2.0 LATAR BELAKANG

GPP TADIKA dan TASKA telah diterbitkan pada tahun 2012 susulan daripada Mesyuarat Jawatankuasa Tetap Pengaduan Awam Bil. 2/2011 pada 6 April 2011 yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara (KSN) yang mana telah membincangkan isu-isu berkaitan operasi dan penubuhan TADIKA dan TASKA seperti berikut:

- i. Tempoh permohonan kelulusan tukar syarat, kebenaran merancang (KM), pelesenan dan pendaftaran yang mengambil masa terlalu lama;
- ii. Peraturan dan syarat dalam menimbang kelulusan yang tidak seragam di antara pelbagai agensi;
- iii. Fi permohonan KM, lesen premis perniagaan yang baru dan pembaharuan lesen yang tidak seragam di antara PBT;
- iv. Kewujudan operasi TADIKA dan TASKA yang tidak berdaftar (operasi tanpa lesen) di kawasan kediaman telah menyebabkan timbulnya kacau-ganggu terutamanya dari aspek lalu-lintas dan bunyi bising; dan
- v. Tapak khas TADIKA dan TASKA yang dikenal pasti di dalam rancangan tempatan (RT) dan rancangan kawasan khas (RKK) tidak dibangunkan.

GPP TADIKA dan TASKA 2012 telah digunapakai oleh PBT dalam mengawal dan merancang penubuhan TADIKA dan TASKA sehingga aras 2 bangunan sahaja. Pada 23 April 2014, Mesyuarat Jemaah Menteri telah memutuskan supaya Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) mengkaji syarat-syarat penubuhan TADIKA dan TASKA di bangunan bertingkat bagi menggalakkan badan korporat dan syarikat swasta menyediakan pusat asuhan kanak-kanak di bangunan pejabat. Ini adalah sebagai sokongan kepada ibu bapa yang bekerja khususnya bagi mengekalkan sumber tenaga wanita dalam pekerjaan. Dalam Bajet 2018, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri (YAB PM) mengumumkan PBT perlu mewajibkan semua bangunan pejabat baharu menyediakan kemudahan pusat jagaan kanak-kanak bermula di Kuala Lumpur. Lanjutan daripada keputusan ini, PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa) telah membuat penambahbaikan terhadap garis panduan sedia ada dengan merangkumi syarat-syarat perancangan dan penubuhan TADIKA dan TASKA di bangunan pejabat / berbilang tingkat.

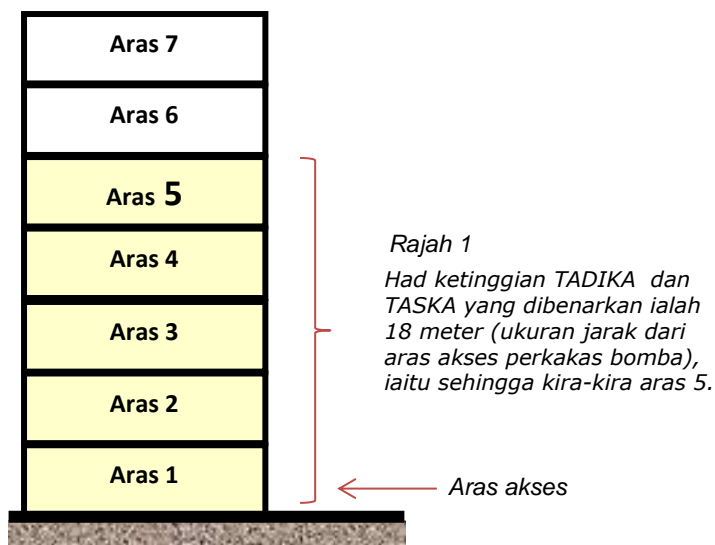
Penyediaan GPPP TADIKA dan TASKA 2017 ini telah mengambilkira keperluan agensi-agensi teknikal termasuk Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM), Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWK), Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM), Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), Perbadanan Putrajaya (PPJ), Majlis Bandaraya Shah Alam (MBSA), Majlis Pengasuhan dan Pendidikan Awal Kanak-kanak Malaysia (Majlis ECCE), Persatuan Pengasuh Berdaftar Malaysia (PPBM) dan Persatuan Pengusaha dan Pengasuh TASKA Berdaftar (PAPENTA).

3.0 SKOP

Garis panduan ini adalah terpakai bagi penubuhan TADIKA dan TASKA sama ada yang dijalankan oleh pengusaha kerajaan atau swasta. GPPP TADIKA dan TASKA 2017 ini merupakan penambahbaikan ke atas GPP TADIKA dan TASKA 2012 dengan penambahan syarat-syarat perancangan dan penubuhan

TADIKA dan TASKA sehingga ke aras 5 bangunan atau sehingga ketinggian 18 meter dari akses perkakas bomba.

Aras bangunan adalah **bermula dengan aras tanah** (ground floor) dan aras tanah merupakan aras 1 dan seterusnya. Rujuk Rajah 1.

Garis panduan ini memberi tumpuan kepada aspek perancangan serta syarat-syarat penubuhan dan keselamatan TADIKA dan TASKA, **tetapi tidak termasuk** penyeragaman kadar bayaran fi penubuhan dan kadar bayaran lesen premis perniagaan.

4.0 PERUNTUKAN PERUNDANGAN DAN PERATURAN

Perancangan dan penubuhan TADIKA dan TASKA adalah tertakluk kepada peruntukan perundangan dan peraturan utama seperti berikut:

- i. Kanun Tanah Negara 1965 [Akta 56];
- ii. Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 [Akta 172];
- iii. Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171];

- iv. Akta Pelajaran 1961 [Akta 43];
- v. Akta Pendidikan 1996 [Akta 550];
- vi. Akta Taman Asuhan Kanak-Kanak 1984 [Akta 308];
- vii. Undang-Undang Kecil Bangunan Seragam 1984 [UKBS, 1984];
- viii. Peraturan-Peraturan Pendidikan 1997 & 1998;
- ix. Peraturan-Peraturan Taman Asuhan Kanak-Kanak (Di Institusi) 1985;
- x. Arahan Ketua Pengarah (KP) Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia;
- xi. Rujukan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia;
- xii. Kurikulum Asuhan dan Didikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan yang dilaksanakan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM); dan
- xiii. Peraturan-peraturan terkini yang dikeluarkan dari semasa ke semasa.

5.0 DEFINISI

5.1 TADIKA

Di bawah peruntukan Akta Pendidikan 1996 [Akta 550], TADIKA didefinisikan sebagai mana-mana tempat di mana pendidikan prasekolah (4 hingga 6 tahun) disediakan untuk 10 orang murid atau lebih.

Foto 1 : Contoh aktiviti kanak - kanak di TADIKA dan TASKA.

5.2 TASKA

Menurut peruntukan Akta Taman Asuhan Kanak-Kanak 1984 [Akta 308], TASKA bermaksud mana-mana premis yang menerima masuk 4 atau lebih kanak-kanak di bawah umur 4 tahun dari lebih daripada satu isi rumah untuk dijaga dengan upah.

Foto 2 : Contoh persekitaran di dalam ruang TASKA.

TASKA terbahagi kepada empat (4) jenis seperti di Jadual 1.

Jadual 1: Jenis - jenis TASKA

Jenis	Penerangan
a. TASKA di Rumah	Taman asuhan kanak-kanak yang menerima masuk 4 hingga 9 orang kanak-kanak dalam rumah orang yang didaftarkan.
b. TASKA di Institusi	Taman asuhan kanak-kanak yang menerima masuk 10 orang kanak-kanak atau lebih.
c. TASKA di Tempat Kerja	Taman asuhan kanak-kanak yang disediakan di mana-mana tempat kerja.
d. TASKA Komuniti	Taman asuhan kanak-kanak yang menerima masuk 10 orang kanak-kanak atau lebih di kawasan keluarga berpendapatan rendah (pendapatan isi rumah RM2,000.00 di kawasan bandar dan kurang RM1,200.00 di luar bandar) dan menerima bantuan daripada Kerajaan Persekutuan atau Kerajaan Negeri.

Sumber : Jabatan Kebajikan Masyarakat, KPWKM 2011

6.0 PRINSIP-PRINSIP PERANCANGAN

Perancangan dan penubuhan TADIKA dan TASKA perlu mengambil kira dan memberi perhatian kepada prinsip-prinsip perancangan seperti berikut:

6.1 Keselamatan

- i. Lokasi TADIKA dan TASKA tidak terletak di kawasan risiko bencana, kemalangan dan pencemaran.
- ii. Tidak dibenarkan di lokasi yang menyukarkan usaha-usaha menyelamatkan sekiranya berlaku kebakaran dan hal-hal kecemasan.
- iii. TADIKA dan TASKA perlu diletakkan di kawasan yang tidak menimbulkan kacau ganggu kepada penduduk atau pengguna sekitar.

6.2 Penyediaan Kemudahan yang Mencukupi

TADIKA dan TASKA perlu disediakan dengan mencukupi mengikut garis panduan yang digariskan. Tumpuan harus diberi kepada kawasan kejiranan yang mempunyai majoriti '*young families*'.

6.3 Keselesaan

Susunatur dan reka bentuk TADIKA dan TASKA perlu mengutamakan keselesaan kanak-kanak. Persekitaran reka bentuk perlu terbuka bagi menggalakkan kanak-kanak bergerak bebas.

7.0 GARIS PANDUAN PERANCANGAN

7.1 Perancangan Tapak dan Ruang Penyediaan

Perancangan tapak kemudahan TADIKA dan TASKA hendaklah selaras dengan cadangan dan strategi pembangunan dalam rancangan tempatan dan rancangan kawasan khas yang telah diwartakan oleh Pihak Berkuasa Negeri (PBN).

Jika tapak atau ruang khas tidak dikenalpasti oleh RT atau RKK, PBT boleh mengenakan syarat penyediaan tapak atau ruang khas untuk TADIKA dan TASKA kepada pemaju semasa permohonan kebenaran merancang.

Bagi bangunan berbilang tingkat, ruang penyediaan TADIKA dan TASKA boleh disyaratkan oleh PBT semasa proses kebenaran merancang bergantung kepada piawaian yang digunapakai.

7.2 Kategori Premis Bagi Penubuhan TADIKA Dan TASKA

Terdapat 4 kategori premis/tapak yang diberi pertimbangan untuk beroperasi sebagai TADIKA dan TASKA iaitu -

i. Tapak Yang Telah Didirikan Bangunan

Merupakan tapak khas yang telah ditetapkan oleh suatu RT , RKK atau KM yang diluluskan dan telah didirikan bangunan sama ada oleh pihak kerajaan atau swasta (pemaju ataupun individu).

Foto 3 : Contoh TADIKA/TASKA di kawasan yang telah diluluskan sebagai TADIKA/TASKA.

ii. Tapak Yang Belum Didirikan Bangunan

Merupakan tapak yang telah ditetapkan sebagai TADIKA atau TASKA di dalam suatu RT, RKK atau KM yang telah diluluskan tetapi belum didirikan bangunan.

iii. Bangunan Pejabat /Institusi/Perniagaan Berbilang Tingkat

Ruang khas bagi penyediaan TADIKA dan TASKA hendaklah disediakan mengikut syarat yang ditetapkan. TADIKA dan TASKA juga digalakkan dijalankan secara integrasi di dalam satu kawasan atau bangunan dengan kemudahan lain seperti sekolah, pusat komuniti atau klinik.

Foto 4 : Contoh TADIKA/TASKA di bangunan pejabat.

iv. Di Kawasan Kediaman

Penubuhan TADIKA dan TASKA tidak dibenarkan di lot kediaman. Walau bagaimanapun, sekiranya tapak khas yang telah dimajukan masih tidak dapat menampung permintaan setempat, TADIKA dan TASKA boleh diberi pertimbangan di lot kediaman dengan syarat-syarat yang telah ditetapkan seperti berikut:

- i. Mendapatkan surat persetujuan awal pemilik atau penduduk berjiran yang bersempadan dengan tapak cadangan TADIKA dan TASKA dalam radius 20 meter dari tapak lokasi cadangan manakala dalam jarak 200 meter bagi cadangan TADIKA dan TASKA di jalan mati (cul-de-sac).

- ii. Untuk kediaman jenis teres, sesebuah, berkembar hanya lot tepi sahaja dibenarkan. Manakala bagi rumah pangsa / pangsapuri / kondominium boleh dibenarkan sehingga aras 2 dengan syarat unit tersebut bukanlah unit kediaman.

Foto 5 : Contoh TADIKA/TASKA yang dibenarkan di kawasan perumahan.

- iii. Jarak di antara sebuah TADIKA dan TASKA dengan yang lain hendaklah melebihi 400 meter bagi mengelakkan masalah kesesakan lalu lintas di dalam kawasan perumahan. Selain itu, ia dapat mengelakkan persaingan di antara pengusaha TADIKA dan TASKA.
- iv. Syarat-syarat lain yang dikenakan oleh PBT.

7.3 Lokasi dan Keadaan Tapak

Cadangan penubuhan TADIKA dan TASKA hendaklah berdasarkan cadangan di dalam rancangan pembangunan dan pelan susun atur yang telah dirizabkan untuk cadangan tapak TADIKA dan TASKA. Lokasi penubuhan TADIKA dan TASKA tidak dibenarkan di kawasan atau di dalam bangunan yang mempunyai:

- i. Pencemaran udara, bunyi, bau atau bahan kimia;
- ii. Risiko kebakaran yang tinggi;
- iii. Risiko geo bencana;

- iv. Risiko jangkitan penyakit dan radiasi seperti wad pesakit berjangkit dan makmal kimia;
- v. Ancaman sabotaj atau subversif seperti di dalam bangunan balai polis atau bangunan markas tentera; dan
- vi. Jika ditubuhkan di aras 3, 4 dan 5, tidak dibenarkan di aras yang terletaknya restoran, medan selera, cafe, bistro dan seumpamanya.

7.4 Keperluan Penyediaan TADIKA dan TASKA

Keperluan penyediaan TADIKA dan TASKA adalah berdasarkan kepada jadual di bawah.

- i. Berdasarkan bilangan unit kediaman

Jadual 2 : Keperluan Penyediaan TADIKA dan TASKA Mengikut Bilangan Unit Kediaman

Bilangan	Bilangan Unit Kediaman
1 TADIKA	200 unit rumah
1 TASKA	200 unit rumah

Sumber : 1. Garis Panduan Penubuhan TADIKA dan TASKA, 2012
2. Jabatan Perangkaan Malaysia, 2010

Keperluan TADIKA dan TASKA dipengaruhi oleh komposisi penduduk mengikut umur di sesuatu kawasan. Kawasan kejiranan yang mempunyai majoriti kumpulan penduduk muda/kanak-kanak memerlukan lebih banyak TADIKA dan TASKA berbanding kawasan kejiranan yang terdiri daripada majoriti penduduk warga emas.

- ii. Berdasarkan ruang lantai bangunan pejabat

Ruang TADIKA dan TASKA perlu disediakan bagi pembangunan bangunan pejabat yang melebihi keluasan ruang lantai 100,000 kaki persegi (tidak

termasuk ruang perkhidmatan dan tempat letak kenderaan) perlu menyediakan ruang TADIKA dan TASKA dengan keluasan minima 400 kaki persegi.

7.5 Had Ketinggian Mengikut Kegunaan Bangunan (Bagi Bangunan Berbilang Tingkat)

Had ketinggian yang dibenarkan penubuhan TADIKA dan TASKA adalah mengikut kegunaan bangunan seperti jadual di bawah.

Jadual 3 : Had Ketinggian Mengikut Kegunaan Bangunan

Kegunaan Bangunan	Had Ketinggian Dibenarkan	Penerangan
1. Pejabat	Sehingga 18 meter atau kira-kira aras 5	i) Sehingga aras 3 sahaja sekiranya tidak dilengkapi sistem semburan air automatik. ii) Sehingga 18 meter atau kira-kira aras 5 sekiranya dilengkapi dengan sistem semburan air automatik (sprinkler system). iii) Jenis bahan binaan yang tidak mudah terbakar (non-combustible).
2. Perumahan a) Pangsapuri b) Kondominium	Sehingga aras 2	Jenis bahan binaan yang tidak mudah terbakar (non-combustible).

3. Institusi a) Kesihatan b) Pendidikan	Sehingga aras 2	Jenis bahan binaan yang tidak mudah terbakar (non-combustible).
4. Komersial a) Kompleks Membeli-belah b) Kedai Pejabat c) Rumah Kedai	Aras 1 sahaja Sehingga aras 2 Sehingga aras 2	Jenis bahan binaan yang tidak mudah terbakar (non-combustible).
5. Bercampur Dengan Akses Berasingan (Separate Access)	Sama seperti had ketinggian kegunaan pejabat, perumahan, institusi dan komersial.	Syarat-syarat adalah sama seperti kegunaan pejabat, perumahan, institusi dan komersial.
6. Bercampur Dengan Akses Bersama (Shared Access)	Berdasarkan kegunaan bangunan dominan di aras 1	Syarat-syarat adalah sama seperti kegunaan pejabat, perumahan, institusi dan komersial.

Nota: Kertas Syarat-Syarat Penubuhan TADIKA dan TASKA Di Bangunan Bertingkat, 2017.

Justifikasi penentuan had ketinggian mengikut kegunaan bangunan adalah seperti di Lampiran.

7.6 Keperluan Ruang Minimum Kanak-kanak

i. TADIKA

Bagi penubuhan TADIKA, keluasan minimum bagi seorang kanak-kanak adalah **15 kaki persegi**. Keluasan ini tidak termasuk ruang penyediaan utiliti seperti tandas, dapur, bilik kakitangan, stor, ruang permainan kanak-kanak serta tempat letak kenderaan.

Jadual 4 : Contoh Pengiraan Keluasan Ruang Lantai TADIKA

Perkara	Komponen dan Keluasan (kp/mp)		
Keluasan Ruang Lantai Minimum	Bil	Perkara	Keluasan (kp/mp)
	i.	Keluasan per kanak-kanak : 15kp(1.4mp) x 25 org	375kp (35mp)
	ii.	Dapur	48kp (4.5mp)
	iii.	Tandas	65kp (6mp)
	iv.	Bilik Kakitangan	218kp (20mp)
	v.	Stor	70kp (6.5mp)
	vi.	Laluan	210kp (20mp)
	vii.	Jumlah	986kp (92mp)
Kawasan lapang / ruang permainan dan tempat letak kereta minimum	Bil	Perkara	Keluasan (kp)
	i.	Kawasan lapang/ruang permainan	538kp(50mp)
	ii.	Tempat letak kereta : 2 TLK x 130kp (12mp) (2.4m x 4.8M)	260kp(24mp)
		Jumlah	800kp (74mp)
Jumlah kawasan keseluruhan	1,786kp (166mp)		

Sumber: Garis Panduan Penubuhan TADIKA dan TASKA 2012

ii. TASKA

Keluasan ruang lantai minimum TASKA adalah bergantung kepada jumlah kanak-kanak di sesuatu TASKA mengikut jenis seperti berikut:

Jadual 5 : Keluasan Ruang Lantai Minimum TASKA

Jenis TASKA	Keluasan Ruang Lantai Minimum
i. TASKA di Rumah	2.5mp(26.9kp) / kanak-kanak (ruang dapur, stor, tandas, bilik kakitangan dan tempat laluan tidak diambil kira).
ii. TASKA di Institusi	3.5mp(37.6kp) / kanak-kanak (ruang dapur, stor, tandas, bilik kakitangan dan tempat laluan tidak diambil kira).
iii. TASKA di Tempat Kerja	
iv. TASKA Komuniti (TASKOM)	

Sumber : Jabatan Kebajikan Masyarakat, KPWKM 2011

Nota: Perkiraan 3.5mp/kanak-kanak adalah termasuk pembahagian ruang (mengikut keperluan) seperti sudut blok / binaan, mainan, lukisan / kraftangan / pameran, prabacaan / pratulis / prasains / pramatematik, sudut kreatif, muzik dan ruang pergerakan bebas.

7.7 Reka Bentuk Sejagat (Universal Design)

- i) Hendaklah diterapkan reka bentuk sejagat dan bahan binaan dalaman yang sesuai dengan keadaan fizikal kanak-kanak.
- ii) Hendaklah direka bentuk laluan kecemasan yang sesuai dengan keadaan fizikal kanak-kanak, terutamanya tangga dan susur tangga kedua (secondary handrail) yang lebih rendah yang diguna oleh kanak-kanak.
- iii) Hendaklah disediakan ruang permainan (play area) di dalam bangunan atau mana-mana kawasan terbuka di bangunan tersebut. Ruang ini hendaklah mendapat cahaya matahari terus (direct sun light) yang mencukupi.

Foto 6 : Contoh reka bentuk ruang permainan di dalam dan di kawasan terbuka bangunan yang mendapat cahaya matahari terus.

8.0 SYARAT-SYARAT PENUBUHAN

Selain daripada syarat-syarat perancangan fizikal, penubuhan TADIKA dan TASKA juga perlu mengambilkira syarat-syarat penubuhan daripada Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Kementerian Pendidikan Malaysia.

8.1 Nisbah Penjagaan

i) Nisbah Guru Kepada Murid TADIKA

Aras	Nisbah Guru
Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)	a) Nisbah guru murid ialah 1:15. b) Tambahan dua (2) orang pembantu guru bagi setiap 15 murid.
Aras 4	
Aras 3	
Aras 2	a) Nisbah guru murid ialah 1:25. b) Tambahan satu (1) orang pembantu guru bagi setiap 25 murid.
Aras 1	

Sumber : Kementerian Pendidikan Malaysia, 2017

ii) Nisbah Pengasuh Kanak-kanak/Pengasuh Kanak-kanak Berdaftar di TASKA

Kategori kanak-kanak	Nisbah pengasuh kanak-kanak / pengasuh kanak-kanak berdaftar dengan kanak-kanak	Had Umur
Kanak-kanak Normal	1 : 3	0 - 1 tahun
	1 : 5	1 - 3 tahun
	1 : 10	3 - 4 tahun
Kanak-kanak Kurang Upaya	2 : 3	0 - 1 tahun
	2 : 5	1 - 3 tahun
	3 : 10	3 - 4 tahun

- Sumber :
1. Jabatan Kebajikan Masyarakat 2017
 2. Peraturan-peraturan Taman Asuhan Kanak-kanak 2012, Akta Taman Asuhan Kanak-kanak 1984

Pengusaha hendaklah hadir dan lulus Kursus Asuhan dan Didikan Awal Kanak-kanak PERMATA (KAP) yang diiktiraf oleh JKM. Pengasuh juga hendaklah lulus KAP dalam masa 12 bulan selepas diambil bekerja.

8.2 Penubuhan Pasukan Khas Waktu Kecemasan

Penubuhan pasukan khas waktu kecemasan di bangunan berbilang tingkat adalah seperti berikut:

- i) Pihak pengurusan bangunan dan pengusaha TASKA dan TADIKA hendaklah mewujudkan pasukan khas yang dilatih untuk mengendalikan kanak-kanak ini dalam waktu kecemasan dan bencana.
- ii) Pasukan khas boleh terdiri daripada –
 - a) Pengasuh bayi dan kanak-kanak;
 - b) Pentadbir;
 - c) Kerani;
 - d) Tukang masak; dan
 - e) Sukarelawan yang terdiri daripada pekerja-pekerja di dalam bangunan tersebut seperti pegawai keselamatan dan pekerja pejabat.
- iii) Saiz pasukan khas ditentukan dengan pengiraan nisbah berikut:

Nisbah Ahli Pasukan Khas Dengan Kanak-kanak	Had Umur
1 : 2	0 - 3 tahun
1 : 5	3 - 4 tahun
1 : 15 Tambahan dua (2) orang pembantu bagi setiap 15 orang murid	5 - 6 tahun

Sumber: Kertas Syarat-Syarat Penubuhan TADIKA dan TASKA Di Bangunan Bertingkat, 2017.

8.3 Pengangkutan dan Penyediaan Makanan

- i) Pengusaha TADIKA dan TASKA hendaklah memastikan makanan yang diperoleh adalah berkhasiat, bersih dan selamat.
- ii) Tempoh penyediaan, penghantaran dan penghidangan makanan tidak melebihi 2 jam.
- iii) Hendaklah mematuhi Akta Makanan 1983 dan peraturan-peraturan di bawahnya.

8.4 Kursus, Latihan dan Kurikulum Keselamatan

- i) Penjaga hendaklah menghadiri kursus dan mendapatkan Sijil Pertolongan Cemas (First Aid) dari badan yang diiktiraf.
- ii) Menetapkan aktiviti di luar bangunan sebagai kurikulum mingguan TADIKA dan TASKA. Aktiviti ini boleh membiasakan kanak-kanak dan penjaga dengan laluan ke luar bangunan semasa kecemasan, kawasan perhimpunan kecemasan di luar bangunan serta persekitaran luar bangunan tersebut.
- iii) Mengadakan latihan pengungsian (evacuation) dari TASKA dan TADIKA bersama kanak-kanak, pengasuh dan pasukan khas sekurang-kurangnya 1 kali dalam sebulan dan akan dipantau oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat.
- iv) Mengadakan latihan kebakaran (fire drill) premis TASKA dan TADIKA bersama kanak-kanak, pengasuh dan pasukan khas sekurang-kurangnya 2 kali dalam setahun dan akan dipantau oleh Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

8.5 Pengurusan dan Penyelenggaraan

Badan pengurusan bersama (Joint Management Body) atau perbadanan pengurusan (Management Corporation) bangunan bertingkat, hendaklah memastikan harta bersama seperti lif, laluan koridor dan tangga kecemasan sentiasa diurus dan diselenggara dengan baik, serta tidak dihalang pada bila-bila masa. Ini adalah untuk memastikan TADIKA dan TASKA yang berada di aras tinggi boleh diakses dengan mudah dan mengelakkan kelewatan mengungsi atau menyelamatkan.

9.0 SYARAT-SYARAT KESELAMATAN DI BANGUNAN BERBILANG TINGKAT

Penubuhan TADIKA dan TASKA di bangunan berbilang tingkat memerlukan pematuhan kepada syarat-syarat keselamatan bagi mencegah perkara-perkara yang tidak diingini. Syarat-syarat keselamatan ini adalah syarat daripada Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

9.1 Bahan Binaan Bangunan

Aras	Bahan Binaan
Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)	Jenis bahan binaan tidak mudah terbakar (non-combustible). Kayu tidak dibenarkan.
Aras 4	
Aras 3	
Aras 2	
Aras 1	Semua jenis bahan binaan termasuk kayu (timber material).

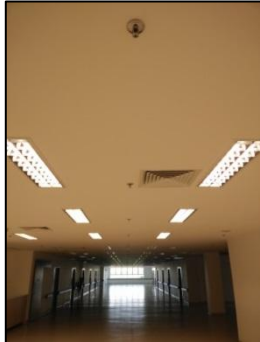

9.2 Laluan Pelepasan Diri

Aras	Laluan Pelepasan Diri
Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)	a) Hendaklah mempunyai sekurang-kurangnya 2 laluan keluar keselamatan termasuk tangga keselamatan. b) Hendaklah dihubung terus ke tangga keselamatan kebakaran melalui kawasan terlindung.
Aras 4	
Aras 3	Hendaklah mempunyai sekurang-kurangnya 2 laluan keluar keselamatan termasuk tangga keselamatan.
Aras 2	
Aras 1	

9.3 Dinding Pengasing/Petak

Aras	Dinding Pengasing / Petak
Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)	Hendaklah diasingkan dari kegunaan lain dengan dinding petak yang mempunyai ketahanan api tidak kurang daripada 2 jam.
Aras 4	
Aras 3	
Aras 2	
Aras 1	

9.4 Peralatan Pencegah Kebakaran

Aras	Peralatan Pencegah Kebakaran
<p>Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)</p>	<p>Premis TASKA dan TADIKA hendaklah -</p> <p>i) Dilengkapi dengan sistem semburan automatik (sprinkler system).</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>
<p>Aras 4</p>	<p>ii) Menyediakan alat pemadam api (mengikut MS 1539) yang mencukupi dan memastikan alat tersebut berfungsi dengan baik setiap masa.</p> <p>iii) Mengadakan alat pengesan asap sekurang-kurangnya dari jenis <i>self-contained</i>.</p>
<p>Aras 3</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>i) Mempunyai sekurang-kurangnya sistem pengesan asap (smoke detector) atau haba (heat detector).</p>

	ii) Menyediakan alat pemadam api (mengikut MS 1539) yang mencukupi dan memastikan alat tersebut berfungsi dengan baik setiap masa.
Aras 2	Menyediakan alat pemadam api (mengikut MS 1539) yang mencukupi dan memastikan alat tersebut berfungsi dengan baik setiap masa.
Aras 1	

9.5 Had Aktiviti Memasak

Aras	Had Aktiviti Memasak
Sehingga 18 meter (kira-kira aras 5)	i) Dibenarkan dengan hanya menggunakan peralatan elektrik atau dapur elektrik.
Aras 4	
Aras 3	ii) Dibenarkan dapur gas (LPG) sekiranya dibuat pengasingan kawasan dapur dan kawasan lain berdasarkan peruntukan Undang-Undang Kecil Bangunan Seragam (UKBS)1984.
Aras 2	
Aras 1	

9.6 Pintu dan Laluan Keselamatan Kebakaran

- i. Hendaklah menghadkan jumlah kependudukan (populasi) di dalam sesuatu ruang berdasarkan kepada Jadual Ketujuh, Undang-undang Kecil Bangunan Seragam 1984.
- ii. Semua pintu yang digunakan sebagai pintu keluar daripada mana-mana bahagian TADIKA dan TASKA atau semua pintu yang menuju ke kawasan terbuka, hendaklah hanya membuka ke arah keluar.

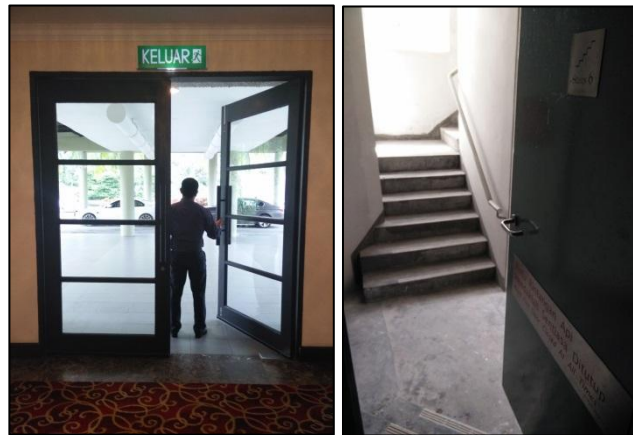

Foto 7 : Semua pintu keluar atau yang menuju ke kawasan terbuka hendaklah hanya membuka ke arah keluar.

- iii. Dalam mana-mana bangunan yang hendak ditubuhkan TADIKA dan TASKA, tempat keluar ke jalan atau kawasan terbuka, bersama dengan tangga, koridor dan lorong yang menuju ke tempat keluar itu, hendaklah ditempatkan berasingan atau terlindung untuk mengelakkan apa-apa bahaya yang tidak sewajarnya kepada penduduk pusat tersebut, daripada api yang berpunca dalam pendudukan yang lain atau asap daripadanya.

Foto 8 : Tangga, koridor dan lorong yang menuju ke tempat keluar hendaklah ditempatkan berasingan atau terlindung untuk mengelakkan apa-apa bahaya.

- iv. Semua pintu keluar dan laluan keluar yang dilalui oleh penduduk TADIKA dan TASKA dalam perjalanan ke kawasan terbuka hendaklah tidak dihalang, tidak berkunci, berselak atau mempunyai pemasangan lain sepanjang tempoh pendudukan.
- v. Memastikan bahawa semua pintu bilik di TASKA bebas halangan pada setiap masa.
- vi. Memastikan struktur tangga kecemasan yang menghubungkan TASKA dengan laluan keluar adalah terkepong.
- vii. Memasang jeriji yang memenuhi aspek keselamatan dan pelepasan diri.

9.7 Dinding Dalaman (Partition)

- i. Dinding dalaman hendaklah mempunyai ketahanan api tidak kurang setengah jam.
- ii. Kemas dinding dalaman hendaklah dari jenis *surface spread of flame* iaitu kelas 'O' berdasarkan kepada *BS 476: Part 6 - Method of Test for Fire Propagation for product*.

9.8 Tanda 'KELUAR'

- i. Semua tempat keluar kecemasan hendaklah diadakan tanda 'KELUAR'. Tanda 'KELUAR' hendaklah diterangi berterusan sepanjang masa.

Foto 9 : Tanda 'KELUAR' yang diterangi berterusan.

- ii. Suatu tanda pembacaan 'KELUAR' dengan anak panah yang menunjukkan arah, hendaklah diletakkan di tiap-tiap tempat, di mana arah perjalanan menuju pintu keluar yang terdekat sekali kelihatan dengan serta merta.

Foto 10 : Bagi pintu keluar yang terselindung, tanda 'KELUAR' dengan anak panah menunjukkan arah perjalanan menuju ke pintu tersebut.

9.9 Pencahayaan Kecemasan

Hendaklah disediakan lampu pencahayaan kecemasan bagi TADIKA dan TASKA.

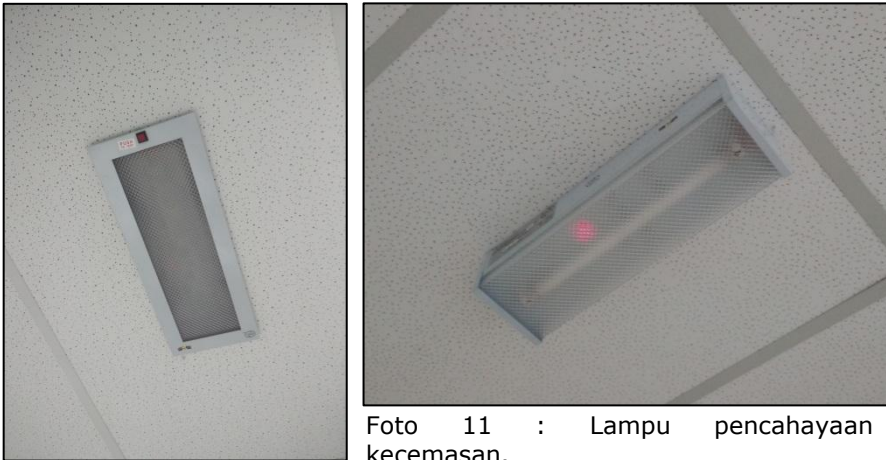

Foto 11 : Lampu pencahayaan kecemasan.

9.10 Pemasangan CCTV

Bagi tujuan keselamatan bangunan dan kanak-kanak, hendaklah disediakan pemasangan CCTV.

9.11 Kawasan Perhimpunan Kecemasan (Emergency Assembly Area)

- i. Hendaklah ditetapkan suatu kawasan terbuka di luar bangunan untuk dijadikan kawasan perhimpunan kecemasan.
- ii. Hendaklah memastikan kawasan ini selamat, mudah dilihat dan mudah sampai.
- iii. Hendaklah kawasan ini ditanda sebagai kawasan perhimpunan kecemasan dengan jelas.

Foto 12 : Kawasan Perhimpunan Kecemasan (Emergency Assembly Area) yang ditanda dengan jelas dan berteduh.

9.12 Penyediaan Pelan Keselamatan Kebakaran dan Bencana

- i. Pengusaha TASKA dan TADIKA perlu menyediakan pelan keselamatan kebakaran dan bencana yang mengandungi penjelasan seperti berikut:
 - a. *Standard Operating Procedure (SOP)* keselamatan semasa kejadian kecemasan, kebakaran dan bencana; dan
 - b. Jenis, tatacara dan kekerapan latihan keselamatan kebakaran, dokumentasi rekod kehadiran, rondaan serta penyelenggaraan kemudahan keselamatan kebakaran dan bencana di bangunan tersebut.
- ii. Pengusaha TASKA dan TADIKA juga perlu menyediakan peralatan penyelamat yang sesuai seperti pengendong bayi (baby carrier), lampu suluh dan lain-lain untuk digunakan semasa kecemasan. Peralatan keselamatan ini hendaklah diletakkan di tempat yang mudah dicapai.

9.13 Perakuan Pelan

- i. Bagi pembangunan baru atau bangunan yang hendak diubahsuai untuk dijadikan TASKA dan TADIKA, pelan permohonan perlu dikemukakan kepada pihak berkuasa seperti Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia dan Pihak Berkuasa Tempatan untuk perakuan.
- ii. Walau bagaimanapun, sekiranya bangunan telah diluluskan kegunaan sebagai TASKA atau TADIKA dan tidak melibatkan sebarang pengubahsuaian struktur dan rekabentuk bangunan, tidak perlu perakuan daripada pihak berkuasa.

9.14 Kuasa Melulus Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia

- i. Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia boleh membuat pertimbangan dan membenarkan sesebuah TADIKA atau TASKA ditubuhkan di bangunan bertingkat selain syarat-syarat yang dinyatakan di dalam garis panduan ini.
- ii. Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia boleh menguatkuasakan Akta Perkhidmatan Bomba 1988 (Akta 341) dan kesalahan di bawah Akta ini boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya.
- iii. Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia juga berhak membuat keputusan muktamad berdasarkan syarat-syarat untuk aspek keselamatan kebakaran bagi penubuhan TADIKA dan TASKA di bangunan bertingkat seperti mana yang dinyatakan di dalam garis panduan ini bagi memastikan sesuatu bangunan bertingkat adalah benar-benar sesuai dan selamat untuk ditubuhkan TADIKA dan TASKA.

10.0 PROSES PENUBUHAN TADIKA DAN TASKA

Terdapat dua proses penubuhan Tadika dan TASKA iaitu –

- i. Tiada proses kelulusan kebenaran merancang dan pelan bangunan bagi **tapak khas yang telah didirikan bangunan.**
- ii. Melalui proses permohonan kebenaran merancang dan pelan bangunan bagi **tapak yang belum didirikan bangunan.**

Namun begitu, sebelum mengemukakan permohonan bagi penubuhan TADIKA dan TASKA, pemohon hendaklah -

- i. Mendaftarkan perniagaan/syarikat dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM);
- ii. Menjalani Kursus Latihan Pengendali Makanan anjuran KKM;
- iii. Kursus Asuhan dan Didikan Awal Kanak-Kanak PERMATA (KAP) bagi penubuhan TASKA serta memohon pendaftaran TASKA di JKM; dan
- iv. Perlu memohon pendaftaran TADIKA dengan Kementerian Pendidikan Malaysia.

Seterusnya adalah melibatkan 3 proses utama iaitu –

- i. Permohonan KM mengikut peruntukan subseksyen 22(3) dan subseksyen 22(5) Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 [*Akta 172*] dan Pelan Bangunan (kecuali di tapak khas yang telah didirikan bangunan);
- ii. Melengkapkan pendaftaran TADIKA dan TASKA di agensi berkaitan; dan
- iii. Permohonan lesen premis perniagaan di PBT.

10.1 Tiada Proses Kelulusan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan Bagi Tapak Khas Yang Telah Didirikan Bangunan.

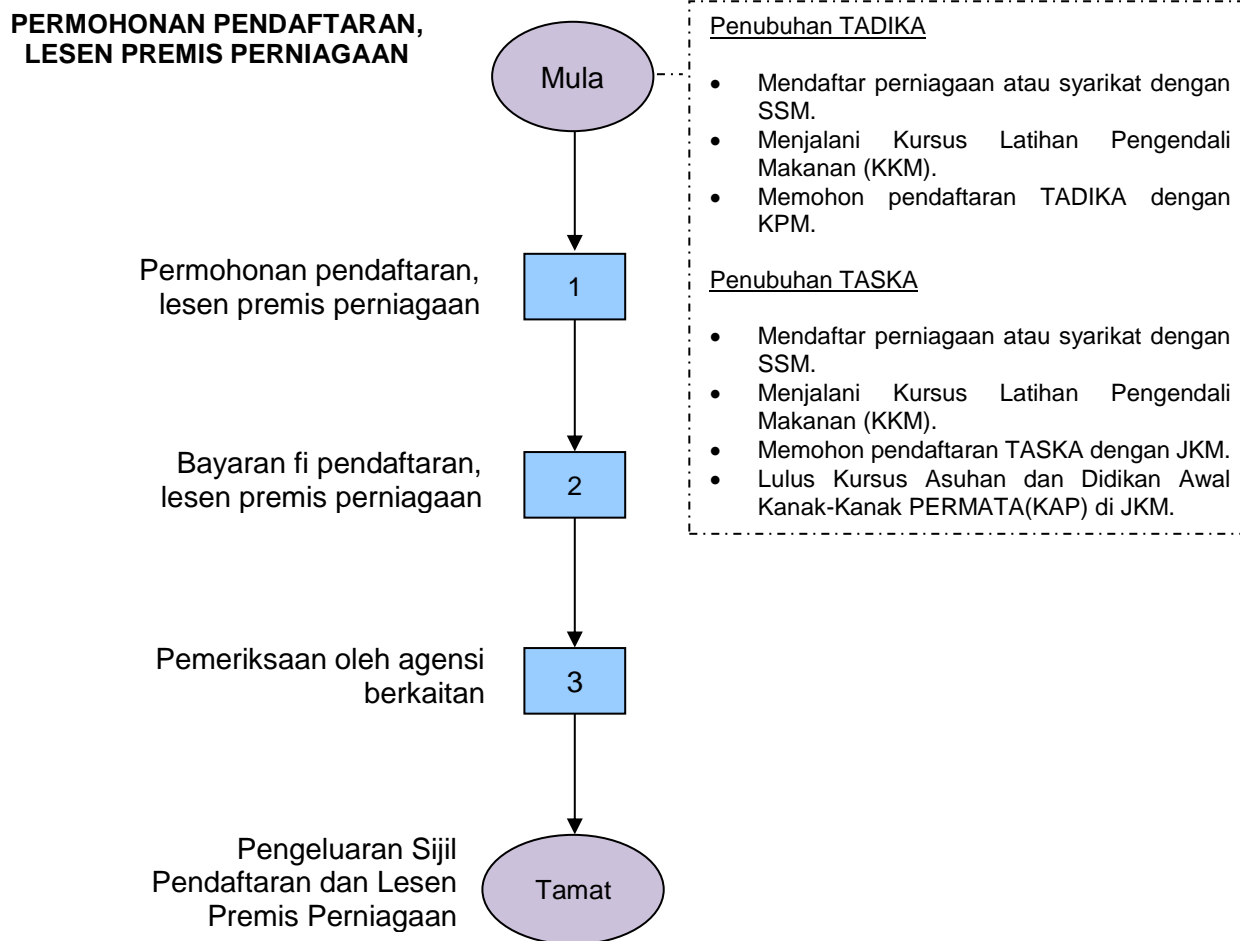
Untuk cadangan TADIKA dan TASKA di tapak khas yang telah didirikan bangunan, pemohon tidak perlu lagi melalui proses permohonan KM dan pelan bangunan. Oleh itu, hanya perlu melalui proses permohonan pendaftaran dan permohonan lesen premis perniagaan seperti mana di Rajah 2.

10.2 Melalui Proses Permohonan Kebenaran Merancang Dan Pelan Bangunan Bagi Tapak Khas Yang Belum Didirikan Bangunan.

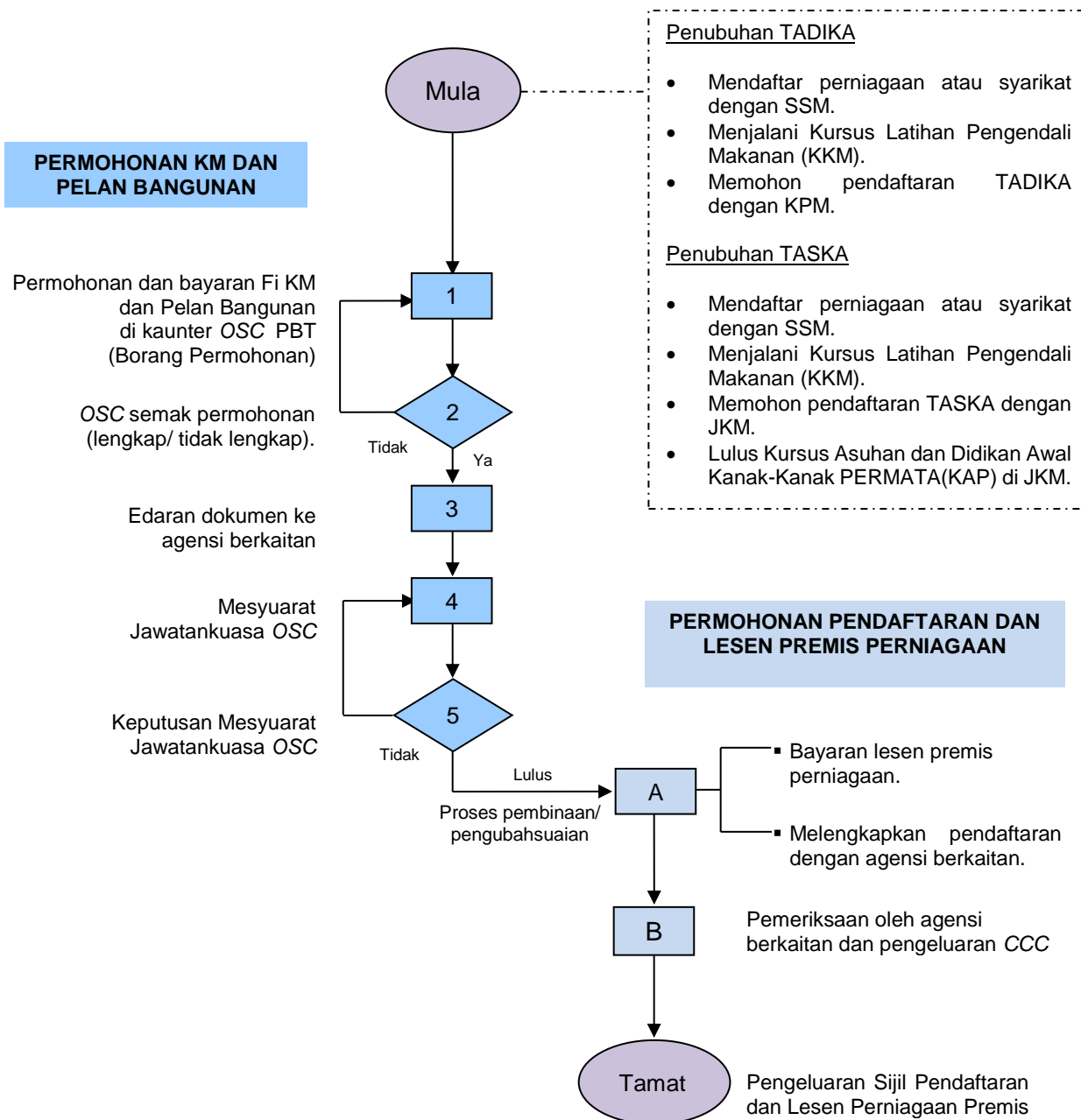
Untuk cadangan TADIKA dan TASKA di tapak khas yang belum didirikan bangunan, pemohon perlu melalui proses permohonan Kebenaran Merancang (KM) dan pelan bangunan, permohonan pendaftaran dan permohonan lesen premis perniagaan sepertimana di dalam Rajah 3.

Untuk cadangan TADIKA dan TASKA di kawasan kediaman, pemohon perlu memohon kelulusan kebenaran merancang dan pelan bangunan, permohonan pendaftaran dan permohonan lesen premis perniagaan seperti mana di Rajah 3.

Rajah 2 : Tidak Perlu Melalui Proses Kelulusan Kebenaran Merancang dan Pelan Bangunan

Rajah 3 : Melalui Proses Permohonan Kebenaran Merancang dan Pelan Bangunan

11.0 PENUTUP

Bagi menyokong hasrat kerajaan untuk menggalakkan badan korporat dan syarikat swasta menyediakan pusat asuhan kanak-kanak di bangunan pejabat, PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa) telah mengeluarkan Garis Panduan Perancangan dan Penubuhan TADIKA dan TASKA 2017 yang menggantikan Garis Panduan Penubuhan TADIKA dan TASKA 2012 yang telah mengambilkira syarat-syarat dan keperluan pembangunan TADIKA dan TASKA di bangunan bertingkat.

Penyediaan Garis Panduan Perancangan dan Penubuhan TADIKA dan TASKA 2017 ini diharap dapat memberi panduan kepada pihak terlibat seperti pengusaha, PBT dan agensi bertanggungjawab dalam menyediakan kemudahan TADIKA dan TASKA.

LAMPIRAN

Justifikasi Penentuan Had Ketinggian TADIKA dan TASKA Mengikut Kegunaan Bangunan

1. Pejabat

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	Semua bangunan pejabat.
2.	Had ketinggian	18 meter atau sehingga aras 5.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	Pendek.
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	<ul style="list-style-type: none"> • Penghuni telah biasa dengan persekitaran dan laluan kecemasan. • Penghuni lebih bersedia untuk mengungsi (evacuate) kerana telah menjalani latihan kebakaran (fire drill), sentiasa berpakaian (dressed) dan berjaga-jaga serta hanya bertanggung jawab kepada keselamatan sendiri.
5.	Reka bentuk bangunan	<ul style="list-style-type: none"> • Reka bentuk ruang pejabat menggunakan pelan lantai terbuka (open floor plan). • Maklumat kebakaran boleh tersebar dengan cepat untuk penghuni bertindak menyelamatkan diri.
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	Sentiasa diselenggara dengan baik.
7.	Pasukan bantuan kecemasan	Terdapat pekerja terlatih yang boleh membantu dalam pengungsian waktu kebakaran dan kecemasan.

2. Perumahan

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	i) Pangsapuri. ii) Kondominium.
2.	Had ketinggian	Sehingga aras 2.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	Panjang.
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	<ul style="list-style-type: none"> • Penghuni telah biasa dengan persekitaran dan laluan kecemasan. • Tetapi penghuni mungkin masih tidur atau tidak bersedia dengan pakaian semasa waktu kecemasan. • Penghuni boleh menjadi beremosi dan lambat untuk meninggalkan kediaman sendiri. • Penghuni berpotensi memasuki kediaman semula (potential re-entry behavior) kerana pautan emosi dengan orang atau harta di dalam kediaman.
5.	Reka bentuk bangunan	Amaran kebakaran tidak dapat disebar dengan pantas kerana penghuni berada di dalam struktur berpetak (compartmentalised).
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	Tidak sentiasa diselenggara dengan baik.
7.	Pasukan bantuan kecemasan	Penghuni tidak dilatih untuk membantu dalam pengungsian waktu kebakaran dan kecemasan.

3. Institusi

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	i) Kesihatan (klinik kesihatan, hospital). ii) Pendidikan (sekolah).
2.	Had ketinggian	Sehingga aras 2.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	Panjang.
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	<ul style="list-style-type: none"> • Sebahagian besar penghuni adalah golongan kurang upaya secara sementara atau kekal, dan tidak mampu bergerak pantas. • Mereka memerlukan bantuan untuk menyelamatkan diri. • Golongan ini mudah letih dan boleh menghadapi kesukaran mencari laluan (way-finding) turun dari bangunan tinggi.
5.	Reka bentuk bangunan	Bangunan seperti hospital disediakan kawasan perlindungan untuk perlindungan sementara sebelum pasukan penyelamat tiba.
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	Sentiasa diselenggara dengan baik.
7.	Pasukan bantuan kecemasan	Terdapat pekerja terlatih seperti staf perubatan dan guru yang boleh membantu dalam pengungsian semasa kebakaran dan kecemasan.

4. Komersial

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	i) Komplek membeli-belah. ii) Kedai pejabat. iii) Rumah kedai.
2.	Had ketinggian	i) Kompleks membeli-belah aras 1 sahaja. ii) Kedai pejabat sehingga aras 2. iii) Rumah Kedai sehingga aras 2.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	Panjang.
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	<ul style="list-style-type: none">• Sebahagian besar adalah penghuni sementara (transient).• Penghuni seperti pelawat, tidak biasa dengan persekitaran dan laluan kecemasan yang ada di dalam bangunan.• Pada waktu kecemasan, ramai orang perlu diungsikan dan mereka mempunyai keupayaan fizikal yang berlainan.
5.	Reka bentuk bangunan	Amaran kebakaran tidak dapat disebar dengan pantas kerana penghuni berada di dalam struktur berpetak (compartmentalised).
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	Sentiasa diselenggara dengan baik.
7.	Pasukan bantuan kecemasan	Pekerja tidak dilatih untuk membantu dalam pengungsian waktu kebakaran dan kecemasan.

5. Bercampur Dengan Akses Berasingan (Separate Access)

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	Bangunan kegunaan bercampur dengan akses berasingan.
2.	Had ketinggian	Mengikut had ketinggian bangunan pejabat, perumahan, institusi dan komersial.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	-
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	-
5.	Reka bentuk bangunan	-
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	-
7.	Pasukan bantuan kecemasan	-

6. Bercampur Dengan Akses Bersama (Shared Access)

Bil.	Perkara	Penerangan
1.	Jenis Pembangunan	Bangunan kegunaan bercampur dengan akses bersama.
2.	Had ketinggian	Mengikut kegunaan yang dominan di aras 1.
3.	Tempoh masa pengungsian (evacuation)	-
4.	Ciri-ciri penghuni (occupants)	-
5.	Reka bentuk bangunan	-
6.	Penyelenggaraan sistem kebakaran	-
7.	Pasukan bantuan kecemasan	-

RUJUKAN

Arahan Keselamatan Kebakaran Bilangan 2 Tahun 2009, Akta Perkhidmatan Bomba 1988 (Akta 341), Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Chapter 5: General Site and Building Elements, Department of Justice, Americans with Disabilities Act (ADA) Standards, 2010, <<https://www.access-board.gov/guidelines-and-standards/buildings-and-sites/about-the-ada-standards/ada-standards/chapter-5-general-site-and-building-elements>>. Dicapai pada 1 September 2015 melalui laman sesawang United States Access Board.

Garis Panduan *Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)*, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, Semenanjung Malaysia, 2011

Input teknikal daripada Lawatan Kerja Timbalan Menteri Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat dan pegawai KPKT serta wakil NGOs ke Singapura, 17-19 Ogos 2015.

Peraturan-Peraturan Taman Asuhan Kanak-Kanak 2012, Akta Taman Asuhan Kanak-Kanak 1984, Jabatan Kebajikan Masyarakat.

Perintah Tetap Ketua Pengarah Bilangan 1 Tahun 2015, Garis Panduan Keperluan Keselamatan Kebakaran Bagi Pusat Asuhan Kanak-kanak/TASKA/TABIKA, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Senarai Semak Kemudahan Akses Berdasarkan Reka Bentuk Sejagat MS1184:2014, Jabatan Kerajaan Tempatan.

Undang-undang Kecil Bangunan Seragam (UBBL) 1984, Kerajaan Malaysia.

Untuk sebarang pertanyaan, sila hubungi:

Pengarah
Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan
PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa)
Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Tel: 03-2081 6000 Faks: 03-2094 1170
<http://www.townplan.gov.my>

PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa)
Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan Dan Kerajaan Tempatan
Jalan Cenderasari, 50646 Kuala Lumpur

ISBN 978-967-5456-52-7

